

HENNY THIJSSING-BOER

Mensen met
geschiedenis

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Het was inmiddels ruim een halfjaar geleden; de tijd speelde echter geen rol, want iedereen in dit mooie, Friese dorp herinnerde zich nog klip en klaar de dag waarop een dorpsgenote werd vermoord. Getta van Bruggen, een jong meisje van tweeëntwintig jaar. Het was nog altijd niet te bevatten dat zoiets gruwelijks kon gebeuren in hun normaliter zo vredige dorp. De ontzetting was ongehoord groot geweest, en had werkelijk groteske vormen aangenomen toen er diezelfde avond al een verdachte werd gearresteerd. Wout Speelman, de dierenarts van hun dorp, die alom bekendstond als een integere, vriendelijke man waar niets, maar dan ook niets op aan te merken viel. Hoewel men niet kon, noch wilde geloven dat hij iets te maken had met de moord op Getta, veranderden velen van mening naarmate de tijd vorderde. Het nieuws dat toen met stukjes en beetjes naar buiten kwam, was er de oorzaak van dat er gefluisterd werd:

‘Waar rook is, is vuur, je kunt je blijkbaar vergissen in mensen die je tot dan toe hoogachtte!’ Het was ook niet niks geweest wat men destijds gewaarwerd! Onder het ontzielde lichaam van Getta vond de politie een sigarettenaansteker en Wout Speelman had bekend dat die zijn eigendom was. Volgens hem moest de aansteker uit zijn zak zijn gegleden toen hij zich over Getta had gebogen om mond-op-mondbeademing toe te passen, want toen hij haar vond, leefde ze nog. Volgens de verklaring van de dierenarts was haar polsslag uiterst zwak geweest, en had hij verwoede pogingen ondernomen om te redden waar eigenlijk al niets meer te redden viel. Dit zou een plausibele verklaring kunnen zijn, ware het niet dat de politie bloed vond op de kleding van Getta alsmede enkele haren. Weer later kwam het nieuws naar buiten dat Wout Speelman toestemming had gegeven voor een DNA-onderzoek en dat had onomstotelijk uitgewezen dat zowel het bloed als de gevonden haren van de verdachte waren. Opnieuw had hij een verklaring afgelegd: ‘Toen ik haar vond, lag ze met de riem van haar pantalon stijf om haar keel gesnoerd. Ik besepte dat ik haar daar eerst van moest verlossen. Omdat haast gebo-

den was en ik niet vrij was van paniek, heb ik me bezeerd aan het pinnetje van de gesp van de riem. Jawel, mijn wijsvinger bloedde, maar moest ik me daar op dat nijpende moment om bekommeren?’

Volgens zeggen had hij dit verhaal kalm uitgesproken. Het werd echter in twijfel getrokken en al met al werd het een slepende zaak die meer dan een halfjaar zou gaan duren. Wout Speelman bleef de hele tijd volhardend ontkennen iets met de zaak Getta van Bruggen van doen te hebben gehad. En toch had hij eenmaal tijdens al die lange verhoren toegegeven dat hij de dader was. Volgens die verklaring had hij in een roes van verstandsverbijstering gehandeld, maar later had hij de bekentenis weer ingetrokken. Ongetwijfeld zou hij dat gedaan hebben op aanraden van zijn advocaat, oordeelde men. Die zou zeker zijn best hebben gedaan voor de dierenarts, maar uiteindelijk had de rechtbank geoordeeld dat de bewijzen tegen Wout Speelman als de stukjes van een legpuzzel op hun plaats waren gevallen. Gisteren had het nieuws het dorp bereikt dat de dierenarts in hoger beroep veroordeeld was tot twaalf jaar gevangenisstraf. Het vonnis was conform de eis van de officier van

justitie.

Net als indertijd met de moord op Getta stond het dorp nu ook weer zowat op stelten. Het kon gewoon niet uitblijven dat de doopceel van hun dierenarts werd gelicht. De mannen bespraken de kwalijke kwestie met collega's op het werk, vrouwen nodigden elkaar op de koffie uit en zonder uitzondering was men het met elkaar eens dat men dit vreselijke toch zeker niet achter hun dierenarts had gezocht. De man die ze tot dusverre hadden gekend als onkreukbaar, bleek opeens een moordenaar te zijn! Het was niet te bevatten en hoewel de feiten nu toch open en bloot op tafel lagen, was het net alsof hun hersens dit gruwelijke niet wilden registreren. Wat was de beweegreden van de man geweest? vroeg men zich af. Waarom had hij zijn eigen leven en dat van zijn vrouw en kinderen op het spel gezet? Wat bezielde zo'n man eigenlijk, hij had immers alles wat zijn hart begeerde? Hij bezat een prachtig herenhuis met alles erop en eraan. Zijn praktijk, die op een andere locatie in het dorp stond, mocht er ook zijn. Die was vanaf de arrestatie van de dierenarts gesloten geweest. De deuren ervan zouden vast en zeker voorgoed dicht blijven, want ook al

zou hij na twaalf jaar vrijkomen, dan nog zou niemand het in zijn of haar hoofd halen om een ziek dier te laten behandelen door een moordenaar. Voor de man in kwestie had men geen goed woord meer over; met zijn vrouw, Marjet, had men te doen. Arme vrouw, hoe zou het haar vergaan nu het vonnis geveld was? En wat te denken van de drie kinderen van het echtpaar? Naar buiten toe had het al die jaren een voorbeeldig gezin geleden. Nu het wel en wee ervan uitvoerig besproken werd, herinnerde men zich op slag weer alles uit het verleden. Dat Wout Speelman eerder getrouwd was geweest met Wietske Terpstra en dat er uit dat huwelijk een zoon geboren was. Gijs was inmiddels twaalf jaar. Zijn ouders waren destijds gescheiden omdat Wietske erachter kwam dat ze lesbisch was en ze te kennen had gegeven dat ze verder wilde met haar vriendin, Rianne. Samen met haar zoon had Wietske toen het dorp verlaten. In die tijd kwam Gijs op gezette tijden een week-end naar zijn vader. Ja, hoor, men wist alles nog, ook dat Gijs sinds een jaar ongeveer voorgoed bij Wout en Marjet woonde. Het was erg genoeg dat Wietske aan kanker was overleden, voor Gijs was het beter, vond men, dat

de jongen weer in een gewoon gezin opgroeide. Nu men het er zo over had, vond men het eigenlijk wel merkwaardig zoals het leven van die mensen was verlopen. Want net als Wout Speelman was Marjet Willemsen eerder getrouwd geweest. Met Bart Brouwer, haar boezemvriend. Het kind uit dat huwelijk – een jongetje, Jorden, dat inmiddels alweer zeven jaar was – was echter niet van Bart, maar van Wout! Stak dat niet raar in elkaar dan? Maar goed, dat was hun pakkie-an niet, het was wel zo dat zij – de dorpingen – Marjet van stond af aan een leuke vrouw hadden gevonden. Ze was van gewone komaf en hoewel het haar bij Wout vanzelfsprekend aan niets ontbrak, had ze absoluut geen kapsones gekregen. Ze was vriendelijk tegen iedereen, een aangenaam mens om een praatje mee te maken. Op het dorp was men gewoon blij geweest voor de dokter en zijn vrouw toen ze een dochtertje kregen. De kleine Marieke Speelman was kort geleden een jaar geworden, ze drentelde al op haar mollige beentjes rond. Ach heden, en nu dit! Het mooie popke zou haar vader twaalf jaar lang nauwelijks te zien krijgen; hetzelfde gold vanzelfsprekend voor Gijs en Jorden. De twee halfbroertjes zouden in de toekomst

naar de gevangenis moeten om een kusje van hun vader te gaan halen. Daar hoefde je helemaal niet diep op in gaan om daar toch kippenvel van te krijgen.

En dan hadden ze het alleen nog maar over de dierenarts en zijn gezin. Maar wat te denken van Getta's moeder, Claudia van Bruggen! Die stakker had haar enige dochter verloren en dat terwijl ze, menselijk gezien, al genoeg klappen in haar leven had gehad. Men herinnerde zich ter plekke dat Claudia indertijd vijf maanden zwanger was geweest van Getta toen haar man Jurgen overleed ten gevolge van een ernstig auto-ongeluk. Getta had haar vader niet gekend. Claudia had alleen gestaan in de opvoeding van haar dochter. Na het overlijden van haar man had Claudia noodgedwongen weer een plekje op de arbeidsmarkt moeten zoeken. Ze had geluk gehad, placht ze te zeggen, dat ze toen een baan vond als ziekenverzorger in een verpleeghuis, want dat werk had ze voor haar huwelijk ook gedaan. Getta van Bruggen was baliemedewerkster geweest op het postkantoor. Het was onvoorstelbaar gruwelijk dat zo'n jong meisje zo wreed van het leven was beroofd. Arme Getta, arme Claudia, hoe zou die stakker eraan toe zijn nu

ze had gehoord dat Wout Speelman twaalf jaar achter de tralies zou verdwijnen? Was ze het eens met de tenlastelegging, of zou zij de moordenaar van haar dochter liever levenslang hebben gegeven?

Zo stelden de mensen heel wat vragen waarop Claudia geen antwoord kon geven, omdat ze niet oog in oog stond met de vragers. Een collega van Claudia, Saskia Koster, had deze dag toevallig vrij genomen en meteen bij het opstaan besloot ze Claudia een bezoekje te brengen. Net als iedereen had Saskia gisteren het laatste nieuws over Wout Speelman gehoord, ze had er niet van in slaap kunnen komen. Daar durfde ze met geen woord over klagen, want ze vermoedde dat Claudia de hele nacht geen oog zou hebben dichtgedaan. In diep medelijden had ze bedacht dat je er juist dan voor je medemens moest zijn als de moeilijkheden diegene boven het hoofd stegen. Claudia zou vast wel wat aanspraak kunnen gebruiken, misschien had ze een schouder nodig om tegen uit te huilen. Saskia wist van een andere collega dat Claudia gisteravond met de directeur had gebeld en dat ze te kennen had gegeven dat ze zich beroerd voelde en dat ze vandaag niet op

haar werk zou kunnen verschijnen. Vanzelfsprekend werd daar begrip voor getoond, de directeur had gezegd dat ze net zo lang met ziekteverlof thuis mocht blijven als ze zelf nodig achtte. Arme Claudia, wat jou is overkomen, gun je je ergste vijand niet, dacht Saskia. Toen fietste ze echter al richting het huis van haar collega. Wat moest ze nou dadelijk zeggen, wat doen of juist laten? Hoe kon je een moeder troosten die pas te horen had gekregen dat de moordenaar van haar dochter eindelijk veroordeeld was? Zinloos geweld, en de dader wilde almaar niet verklaren waarom hij Getta had vermoord. Hij bleef halsstarrig volhouden dat hij onschuldig was. Dit zou voor Claudia niet te verteren zijn, vermoedde Saskia.

Claudia had het er inderdaad niet gemakkelijk mee. Ze was blij met de komst van haar collega, dat liet ze merken toen ze de deur voor Saskia opende en zei: 'O, wat heerlijk dat je even langskomt! Jij hebt het nieuws natuurlijk ook al gehoord en je zult kunnen begrijpen dat het een en ander niet in mijn kouwe kleren is gaan zitten. Kom gauw binnen, ik had juist koffiegezet.'

Ze zaten achter een bakje troost toen Sas-